

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Asterix en Obelix

---

1 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg dat bij het vaststellen van de algemene wil in het dorpje van Asterix vrijheid en gelijkheid met elkaar worden verzoend: iedereen beslist in vrijheid mee over wetten die voor iedereen gelijk zijn / door zelfgekozen wetten die voor iedereen gelijk zijn, vergroten dorpsbewoners hun vrijheid.

voorbeeld van een goed antwoord:

Door gezamenlijk de algemene wil vast te stellen, binden burgers zichzelf volgens Rousseau in vrijheid aan een wet die voor iedereen geldt en die het algemeen belang vertegenwoordigt. Op deze manier worden wederkerige verplichtingen voor iedereen in vrijheid aangegaan en is iedereen gelijk aan elkaar. Dit is volgens Rousseau te bereiken door directe democratie, zoals in het dorpje van Asterix en Obelix gebeurt: iedereen geeft zijn visie, waarna een gezamenlijke beslissing wordt genomen die voor iedereen geldt als wet.

2 maximumscore 1

Een goed antwoord bevat een uitleg met de vergadering over het openen van nieuwe winkels van Rousseaus begrip 'uniformiteit': er zijn geen grote verschillen in opvattingen over het goede leven / belangen / normen en waarden in de samenleving, alle dorpsbewoners willen graag meer verdienen door een winkel te openen.

voorbeeld van een goed antwoord:

Met uniformiteit bedoelt Rousseau dat de omstandigheden waarin burgers leven min of meer aan elkaar gelijk zijn en dat burgers min of meer dezelfde opvattingen hebben over wat het goede leven inhoudt. Het volk is niet verdeeld in groepen met verschillende belangen. In het dorp van Asterix lijkt sprake te zijn van uniformiteit. De bewoners hebben allemaal het idee dat het goed voor ze is om een nieuwe winkel te openen en geld te verdienen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie met het voorbeeld van het openen van nieuwe viswinkels of het gewone mensen ontbreekt aan twee van deze vermogens:

- het intellectuele vermogen om hun eigen belang te scheiden van het algemeen belang;
- de morele gesteldheid om werkelijk het algemeen belang na te streven;
- de technische kennis om het algemeen belang concreet te realiseren.

Opmerking

Per juist toegepast vermogen 1 scorepunt toekennen.

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Dahl vindt Plato dat het gewone mensen ontbreekt aan het intellectuele vermogen om hun eigen belang te scheiden van het algemeen belang. Ik ben dat wel met Plato eens. In het dorpje van Asterix en Obelix zie je dat iedereen in die vergadering bezig is met zijn eigen belang; ze willen winkels openen om zelf geld te verdienen en ze denken niet aan het algemeen belang. Viswinkels openen naast andere winkels leidt tot minder klanten bij anderen en de mogelijkheden van het dorp als geheel om meer klanten te behouden worden daarmee geschaad.
Er wordt dus niet vanuit het algemeen belang gedacht. 1
  - Bovendien missen die bewoners de morele gesteldheid om met elkaar het algemeen belang na te streven. Ze roepen door elkaar en laten de gemoederen hoog oplopen. Dat klinkt als een emotionele toestand die moreel oordelen vanuit het algemeen belang in de weg zit. 1
- of
- Ik denk dat gewone mensen best wel de technische kennis in huis hebben om het algemeen belang concreet uit te voeren. Het algemeen belang van de vrijheid om winkels te openen, en dus ook viswinkels, betekent dat iedereen meer kan gaan verdienen, maar er kleven ook reële problemen aan: stankoverlast kan klanten weggagen. Of het de bewoners van het dorp van Asterix lukt, weet ik niet, maar gewone mensen hebben absoluut de expertise om een bijkomend probleem, zoals stankoverlast, op te lossen. Misschien zijn er luchtfilters nodig in viswinkels en kan het algemeen belang van de vrijheid om winkels te openen daarmee prima worden gerealiseerd. 1
  - Ik denk dat gewone mensen ook het intellectuele vermogen hebben om hun eigen belang van het algemeen belang te scheiden. Die dorpsbewoners bij Asterix en Obelix komen egoïstisch en opvliegend over, maar ze vergaderen er wel over. Ze geven elkaar de ruimte om over het openen van winkels en viswinkels alles op tafel te gooien. Het lijkt dan alsof ze alleen aan hun eigen belang denken, maar ik denk dat mensen juist door zo'n verhitte discussie kunnen ontdekken dat hun eigen belang kan verschillen van het algemeen belang. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 4

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg van Mills opvatting dat de rationaliteit van beslissingen toeneemt door vrijheid van meningsuiting met zijn kritiek op een regering van experts: meer inspraak leidt tot meer informatie terwijl politieke experts niet alwetend kunnen zijn / door discussie moeten beslissingen meer verantwoord worden dan wanneer beslissingen worden genomen door politieke experts 1
- een uitleg van Mills opvatting dat de rationaliteit van beslissingen toeneemt door vrijheid van meningsuiting met zijn opvatting over ongelijk stemrecht: beslissingen op basis van alle meningen zijn doordachter/beter geïnformeerd als de stem van mensen met meer scholing zwaarder weegt 1
- een argument voor Mills opvatting dat de rationaliteit van beslissingen toeneemt door vrijheid van meningsuiting met het voorbeeld van de vergadering over het openen van viswinkels 1
- een argument voor Mills opvatting dat de rationaliteit van beslissingen toeneemt door vrijheid van meningsuiting met het begrippenpaar 'gevoel en verstand' 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Mill worden beslissingen rationeler als daarover kritisch gediscussieerd is en iedereen zijn mening mag geven. Dan kan er na rijper beraad een beter onderscheid worden gemaakt tussen onderbouwde en niet-onderbouwde meningen en kunnen beslissingen beter doordacht worden dan ooit zou lukken als alleen politieke experts mee zouden mogen praten en besluiten. Dan mis je altijd informatie en mogelijke afwegingen omdat politieke experts nooit alle informatie kunnen hebben. 1
- Door meer stemmen te horen kunnen betere afwegingen gemaakt worden en dus doordachtere beslissingen genomen worden. Dat niet alle meningen even rationeel zijn, ondervangt Mill door de stem van geschoolde mensen zwaarder te laten wegen dan die van ongeschoolde mensen. Mensen die niet kunnen lezen of schrijven, geen belasting betalen of afhankelijk zijn van bijstand, horen volgens Mill geen stemrecht te hebben. 1
- Bij vrijheid van meningsuiting is er zowel ruimte voor argumenten en meningen die vanuit het gevoel komen als voor argumenten die vanuit het verstand komen. In het voorbeeld van de gesprekken over het openen van nieuwe winkels lijken misschien veel gevoelens mee te spelen omdat er steeds geruzied wordt, maar je kan ook zeggen dat er juist op basis van verstand is besloten. Als de mening dat het klandizie weghoudt om naast een stinkende viswinkel te zitten, niet was uitgesproken, dan was daarmee niet de onrust over de komst van stinkende viswinkels verdwenen. Juist door die emotionele zorgen ook te horen en mee te nemen in een beslissing, kan er een betere en rationelere beslissing genomen worden met uiteindelijk minder sociale onrust en irritatie als gevolg. 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van een vooronderstelling bij de definitie van democratie als staatsvorm waarin organiseren een zaak is van iedereen 1
- een argumentatie of 'van geheimzinnigheid of afspraken achter de schermen houdt niemand' een implicatie is van deze definitie 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Een vooronderstelling bij de definitie van democratie dat organiseren een zaak is van iedereen, is dat blijkbaar iedereen betrokken kan worden bij organiseren / is dat het in een democratie kennelijk om organiseren gaat en niet zozeer om het nemen van beslissingen. 1
- 'Niemand houdt van afspraken achter de schermen' is een implicatie van de definitie dat democratie een staatsvorm is waarin organiseren een zaak is van iedereen. Want 'afspraken achter de schermen' suggereert dat toch niet iedereen meedoet aan het organiseren, maar dat sommige belangrijke personen onderling besluiten nemen. 1

of

- Als democratie betekent dat organiseren een zaak is van iedereen, dan hoeft het feit dat niemand houdt van afspraken achter de schermen daar geen implicatie van te zijn, want of mensen ergens van houden of niet kan ook aan die mensen zelf liggen. Dus of niemand van afspraken achter de schermen houdt, hoeft niet per se een implicatie van de definitie van democratie te zijn. 1

6 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argument dat er in een democratie meer ruimte is voor culturele diversiteit dan in een keizerrijk met de volgende elementen:

- de begrippen 'eenheid' en 'verscheidenheid' 1
- het voorbeeld van de wet over broeken dragen 1

voorbeeld van een goed antwoord:

Ook al zie je dat in veel democratieën culturele diversiteit voor allerlei problemen zorgt, toch hebben mensen met verschillende culturele achtergronden of opvattingen in een democratie meer ruimte voor hun eigen manier van leven dan in een keizerrijk. In een democratie kan er eenheid bestaan in de vorm van rechten die voor iedereen gelden waarbij ieders verscheidenheid wordt beschermd. In een democratie kan het dragen van kledingstukken niet zomaar ineens worden verboden door een keizer die de macht heeft en die om eenheid te creëren ieders verscheidenheid de kop indrukt. Of als dat wel gebeurt, dan is dat met instemming van de meerderheid van het volk.